

Interieur met één taal

Fraai verankerd in het Groningse landschap staat in Warffum het vernieuwde Hogeland College. Het bestaande schoolgebouw is uitgebreid en gerenoveerd naar ontwerp van bureau ADP architecten, dat ook voor het bijzonder ruimtelijke interieur tekende.

De opdrachtgever voor het vernieuwde Hogeland College vroeg om een architectuur gebaseerd op de vormgeving van de Amsterdamse School – voor architect Erik Wiersema van ADP architecten bepaald geen onbekende architectuurstroming. Hij verklaart: “Ik ben opgegroeid in het Groningse Uithuizen en de provincie telt talrijke gebouwen in deze stijl, of gebouwen die ernaar verwijzen. Zo fietste ik bijna zeven jaar lang dagelijks langs het beroemde gemeentehuis van Berlage in Usquert, volledig opgetrokken uit baksteen.” Voor het Hogeland College ontwierp Wiersema dan ook een compositie van geometrische baksteenvolumes. “De compositie begint met lage muurtjes die als tentakels tot ver in het terrein grijpen. Deze muurtjes groeien als het ware naar het gebouw toe. Vervolgens vloeien ze samen met kromme en schuine dakvlakken, en reiken ze verder omhoog tot aan de schoorsteen: het fysieke hoogtepunt.”

FOTO LINKS
Overgang tussen entree en aula.

FOTO BOVEN
Lage muurtjes verankeren de compositie van baksteen in het landschap.

FOTO ONDER
Een wolk van hanglampen geeft de grote aula een bijzondere intimiteit.

Herenboerderij

Behalve de Amsterdamse School vormde ook het Groninger landschap een belangrijke inspiratiebron voor het ontwerp. Zo verwijzen de gebakken dakpannen en bakstenen naar het kleilandschap, en de uniforme gele kleur naar het vele riet. De school ligt op enige afstand van de straat, deftig op een uitgestrekt gazon. Wiersema: “Zo’n bijna landschappelijke positie doet denken aan de imposante Groningse herenboerderijen met hun dito tuinen.” Subtiele hoogteverschillen in het terrein,

Opdrachtgever **Schoolbestuur Lauwers en Eems, Warffum**
Ontwerp **ADP architecten, Amsterdam (Erik Wiersema, Christiaan Coepijn, Esmee Bais)**
Ontwerp vast meubilair **ADP architecten, Amsterdam**
Uitvoering vast meubilair **Bouwbedrijf Kooi, Appingedam; S+B, Rotterdam**
Los meubilair **S+B, Rotterdam; Olssen, Hardinxveld-Giessendam**
Verlichting **Philips, ALS, Ikea**
Vloeren **Forbo, Bolidit, Kerastone**
Aannemer **Bouwbedrijf Kooi, Appingedam**
Adviseur installaties **MoBius Consult, Driebergen**
Vloeroppervlakte **6.111 m²**

eveneens typerend voor het Groningse landschap, reageren op de functies van het gebouw. Een deel van de school verheft zich, een ander deel ligt verdiept.

Het gebouw oogt eerst wat zwaarmoedig, maar wie het leert kennen merkt al snel dat het ook vriendelijk en aambaar is. “Ook dat contrast is kenmerkend voor het Groningse landschap”, legt Wiersema uit. “Het landschap is plat, leeg en uitgestrekt, maar niet onherbergzaam of saai.”

Royaal onthaal

Het effect bij binnenkomst is verrassend. De ruimte bij de entree is een beetje samengeknepen om zich daarna groots te openen. “Door deze naar Frank Lloyd Wright heel precies ontworpen ‘contraction and expansion of space’ langs de route van binnenkomst, hebben we landschap en interieur verbonden tot één groots ruimtelijk geheel”, legt Wiersema uit. “Kinderen verdienen een royaal onthaal. Vergelijkbaar het maar met de lobby van een hotel.”

De indeling van de school spreekt al snel voor zich. De ontmoetings- en lesruimten vloeien in elkaar over. Twee binnenhoven vormen het centrum, waaraan de gangen met klaslokalen liggen. Deze ‘open’ gangen garanderen een sterke relatie tussen binnen en buiten, maar ook tussen de gebruikers.

Een transparante wand vormt de scheiding tussen gang en lokaal, deels afgeschermd door kasten. Tijdens lessen kunnen kleine groepen leerlingen buiten het lokaal, maar in het zicht van de docent zelfstandig werken.

De indeling is op termijn eenvoudig aan te passen, als de inzichten in de onderwijswereld veranderen. Wiersema: “De draagstructuur is losgekoppeld van de gekozen indeling. Klassen kun je bijvoorbeeld veranderen in open leergebieden.”

Daglicht van drie zijden

Het interieur is opvallend ruimtelijk. Alle lokalen hebben een schuin plafond, waardoor ze tot 5,2 m hoog zijn. Het geeft ze een sfeer van oude klaslokalen. “De lokalen zijn breder en minder diep dan gebruikelijk. Dat bevordert het contact tussen leerlingen en docent”, licht Wiersema toe. Daglicht komt van drie zijden: hoog en laag in de gevels, en in het schuine dakvlak. Het garandeert voldoende daglicht, maar zorgt ook voor een prima ventilatie.

De ruimtelijkheid staat een menselijke maat niet in de weg. Zo

FOTO BOVEN LNKS

Lockers en kasten, deuren en plinten als ruimtelijk totaalontwerp.

FOTO BOVEN RECHTS

Lichte, overzichtelijke gangen om de binnentuin.

FOTO ONDER

Hoge lokalen met raam als omlijsting van het landschap.

moet je de hoger gelegen ramen handmatig openen met een katrol en touw. Wiersema: “Geen hightech systeem dus. Voor de medewerkers even wennen, maar inmiddels weten ze niet anders.” Ook de lage ramen getuigen van de menselijke maat. Ze zijn een soort omlijsting van het landschap. Staand wordt je blik een beetje naar beneden getrokken, waardoor je vanzelfsprekend gaat zitten. Wiersema: “Het gebouw communiceert tussen het menselijke lichaam en het landschap. Het nodigt je uit naar buiten te kijken en misschien wat te mijmeren. Zoals ik dat zelf in mijn kindertijd ook graag deed.”

Ingetogen, maar warm

Het interieur moest voor ADP architecten één taal spreken. Dit is ten eerste bereikt door de kenmerkende combinatie van licht hout en wit stucwerk, waardoor het interieur een ingetogen maar warme sfeer heeft. Het lichte hout komt op verschillende plekken terug, zoals in de vloer van de aula en het podium. Ten tweede ontwierp ADP architecten de lockers en de kasten als één geheel, in nauwe samenhang met de deuren, plinten en ruimten. ADP architecten voorzag de standaardlockers van

